

Çöken vakıf üniversitesi sistemi ağılıyor

Liberal ekonomi vahşi pengelerini eğitim sektörüne de dayadı. Özellikle sayısı yetmişin üzerinde olan para ile eğitim veren vakıf üniversitelerinin büyük bir bölümü öylesine sağlamamaya başladı ki artık pes dedirtcek seviyeye geldiler. Her yıl yaz dönemlerinde akademisyenlerin sözleşme dönemi başlar. Bu dönem inanılmaz sancılı geçer. Sancılı geçer diyorum çünkü gözü dönmüş üniversite patronları maliyetlerini kısmak için akademisyenlerinin sözleşmelerini yenilememeyi ve onları mağdur ederek işten çıkartmayı hedefler. O akademisyenin hangi kriterlerle işten çıkartıldığını ise hiç kimse bilmez. Kimisi keyfi çıkartılır, kimisi rektörle iyi geçinemediği için, kimisi yeteri kadar yalaka olamadığı için işten çıkartılır. Bu yıl da öyle oldu ve sadece İstanbul'da eğitim veren üniversitelerde yüze yakın akademisyenin işine son verildi. Bu konuda hiç kimse hiçbir şey yapmıyor yapamıyor çünkü sermayenin eli çok uzun ve elindeki karbaç çok sert. Sadece özel sektör öğretmenler sendikası ve vakıf üniversiteleri dayanışman meclisi (Vudameclis) elinden geleni yaparak mağdurların sesi olmaya çalışıyor. Bu yıl yani 2024-25 eğitim yılının sonunda temmuz ayında akademisyenlerini işten çıkartan üniversiteler arasında Beykoz Üniversitesi (ondan fazla akademisyen işten atıldı), Haliç Üniversitesi dört kişi, Fenerbahçe Üniversitesi, Arel Üniversitesi on kişi, Gelişim Üniversitesi, Çağ Üniversitesi, Antalya Belek Üniversitesi gibi üniversiteler de keyfi bir biçimde akademisyenlerinin işin son verdi. Bunlar sadece basına yansıyanlar bir de basına yansımayanlar var ki onları da eklersek işler iğler acısı.

Müşteriler gelsin

Üniversiteler özellikle üç hafta süren tercih döneminde müşteri olarak gördükleri öğrencilerin ilgisini çekmek için aklınıza gelen her taklayı atıyorlar. Tabi ki burada en önemli rolü ise yine en büyük ve güvencesiz sermayeleri konumunda olan akademisyenler ön planda oluyor. Neymiş efendim "Bir üniversiteyi orada ders veren hocası anlatır (mış) (mış)" gibi bir tez ürettirler ve bu tezden hareket ederek tercih döneminde akademisyenlerini ağır bir işçi gibi kullandılar. Mesela tercih döneminde hiçbir akademisyenin yıllık izin kullanma hakkı yok. O üç hafta ölseniz de okulun emrindesiniz ve size ne derlerse yapmakla yükümlüsiniz. Yapmadığınız taktirde direkt kapıyı gösteriyorlar. Tercih döneminde yapılan fuarlara gitmek zorundasınız ve sabah 10:00'dan 18:00'e kadar bir pazarlamacı gibi okulunuzun stantlarına gelen öğrencilere okulunuzun reklamını yapmak ve onu anlatmak zorundasınız. Fuar dışında kalan zamanlarda da okullarda sabah 09:00'dan akşam ortalama 18:00 veya 19:00'a kadar okulda mesai yaparak okula gelen aday öğrencilere üniversite ve bölümlerini pazarlamakla yükümlüsünüz.

michaelkuyucu@gmail.com

Prof. Dr.

Michael KUYUCU

www.damgagazetesi.com

nüz. Tabi ki şunu da eklemek istiyorum. Bu uygulamaları genelde ikinci sınıf üniversitelerde görüyoruz. Mesela Koç, Sabancı, Özyeğin gibi birinci lig üniversitelerinde akademisyenler bu tarz amatör uygulamalarla uğraşmıyor. Orada bu işler daha profesyonel ilerliyor ve akademisyenler kendilerini dünyadaki akademisyenler gibi hissediyor. Biz dönemlim ülkemizin ikinci lig üniversitelerine, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir sağlamık yok. Siz bir yandan bilim üretmesini istediğiniz akademisyeninizi diğer yandan bir pazarcı gibi kullanıp size pazardaki tezgahlar gibi mal satmasını bekliyorsunuz. Tam bir şark zihniyeti, tam bir cehalet ve tek kelimeyle akademisyenine basit işçi muamelesi yapan bir zihniyet. Bu konu ile ilgili özel sektör öğretmenleri sendikası

vakıf üniversiteleri birimi yaptığı açıklamada "Akademisyenler yıllık sözleşmelerle güvence-sizliğe mahkûm edilerek 'akademik mevsimlik işçiye' dönüştürülmeye çalışılmaktadır" yorumunu yaptı ki bu çok doğru bir tespit.

Türkiye'de amele Avrupa'da sinyor

Ben etnik köken icabı bir ayağı yurt dışında olan bir akademisyen ve gazeteciyim. Hem medyayı hem de akademiye Türkiye ve Avrupa perspektifinden inceleme fırsatı buluyorum. Türkiye'de karşıma çıkan tabloda akademisyenler birer amele konumunda yurt dışında ise saygın bir insan konumunda. Ağır, mevsimlik işçi konumunda olan bu akademisyenlerin üreteceği bilimden de bir hayır gelmez ki gelmiyor. Türkiye'nin Avrupa akademik piyasasındaki durumu belli. Devlet üniversitelerini bir kenara koyun, Koç – Özyeğin- Sabancı ve bunun gibi toplam on üniversitenin akademisyenlerini de bir kenara koyun geri kalan vakıf üniversitelerini en az elli altmışında durum aynı: Vahim! Akademisyenlere verilmeyen özlük hakları, düşük maaşları da bir kenara koyarsak durum daha da vahim oluyor. Öğrenci

kardeşlerimde bunun farkına vardılar ve bana gelip 'hocam biz akademisyen olmayız bu ülkede olacak iş değil' diyorlar. Çocuklar bile tablonun rahatlığını görüyor. Oysa Avrupa'da, ABD'de doktor öğretim üyesi olmak bile büyük onur sizi adam yerine koyuyorlar kendinizi değerli hissediyorsunuz. Ama Türkiye'de üniversite

patronlarına adeta bir kölesi gibisiniz.

Bu nereye kadar böyle gider?

Peki bu durumu ne zaman düzelir? Çok zor! Bir kere peşin söyleyeyim seçimlere kadar hiçbir şey değişmez. Vakıf üniversitelerinin bu despotça bakışına kimse bir şey diyemiyor çünkü hemen hemen tüm vakıf üniversitesi patronlarının bir devlet büyüğü ile ilişkisi var. Bu ilişkilerle ayakta kalıyorlar. Seçimler olur ve A ya da B partisi artık kim başa gelirse ve yüksek öğretime bir çeki düzen vermek isterse o zaman belki bu sistem toparlanır. Aksi halde bu sistem böyle devam eder. Bu çarpık eğitim sisteminin toparlanması için yapılması gereken bir şey de bağımsız bir YÖK'ün yaratılması. Yaş ortalaması daha genç, sadece akademisyen değil yönetsel özellikleri yüksek olan, piyasadan da insanların bulunduğu bir YÖK tasarlayıp daha dinamik, gözü hiçbir şey görmeyen idealist ve modern bir yapı lazım. Aksi halde bu iş böyle gider. Akademisyenler T.C. Tarihinin en düşük prestijli dönemini yaşar ve daha da dibe düşer bu da sadece eğitim kurumlarını değil ülkedeki tüm eğitim sisteminin çağdaş batı medeniyetlerinden uzak kalmasına neden olur. Öyle bir hale geliriz ki yüksek öğretimdeki bu tahribatı ülke olarak en az otuz, kırk sene de toparlayamayız. İşte tercih yapacak kardeşlerime kıssadan hisse. Tercih döneminde üniversite seçerken yukarıda dile getirdiğim özelliklere sahip üniversitelerden uzak durun. Bir seneyi boş geçirmek kötü bir üniversitede olmaktan daha iyidir. Olmadı yurt dışı burs imkanlarını zorlayın ve yurt dışında eğitim almanın yollarını araştırın. Çünkü emin olun bu kötü sistemi besleyen çok sayıda kurum var ve bu kurumlar sizin sadece paranızı ve zamanınızı çalacaklar size hiçbir katkı sunamayacaklar. Bu nedenle sayısı yirmiyi bulan iyi vakıf üniversitelerini çok iyi inceleyin derim gerisi olmasa da olur.